

**Інститут Східної Європи
Кафедра українознавства
Університету «Львівський Ставропігон»
The Eastern-European Institute, Kafedra Ukrajinovnavstva
University «L'viv Stavropigion»**

**Василь Кобиліюх
Гуцульщина в Санскриті**

**Львів,
Видавництво Університету «Львівський Ставропігон»,
2015 р.**

**БК 82.3(4УКР)-7,
К-29**

**Друкується за рішенням Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи
Університету «Львівський Ставропігон», протокол № 1, від 4 січня 2015р.**

**За редакцією завідувача Кафедрою Українознавства, директора Інституту Східної
Європи Університету «Львівський Ставропігон», доктора історичних наук, професора,
академіка Академії Наук Вищої Школи України - Віктора Ідзьо**

Рецензенти:

Грабовецький В. - доктор історичних наук, професор Кафедри Українознавства Університету «Львівський Ставропігон».

Калакура Я. - доктор історичних наук, професор Кафедри Українознавства Університету «Львівський Ставропігон».

Кміт Я. - доктор філософії, професор Кафедри Українознавства Університету «Львівський Ставропігон».

Кононенко П. - доктор філологічних наук, професор Кафедри Українознавства Університету «Львівський Ставропігон».

Кононенко Т. - доктор філософських наук, професор Кафедри Українознавства Університету «Львівський Ставропігон».

Недюха М. - доктор філософських наук, професор Кафедри Українознавства Університету «Львівський Ставропігон».

Огірко О. - доктор філософських наук, професор Кафедри Українознавства Університету «Львівський Ставропігон».

Партико З. - доктор філологічних наук, професор Кафедри Українознавства Університету «Львівський Ставропігон».

Хитрук В. - кандидат філологічних наук, доцент Кафедри Українознавства Університету «Львівський Ставропігон».

Василь Кобилюх.

**К-29. Гуцульщина в Санскриті. Наукове видання. - Львів, Видавництво Університету
«Львівський Ставропігон», 2015р. - 16с.**

ISBN 978-966-8067-69-4

Наукова праця завідувача Відділення «Класичної Санскритології», професора Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи Університету «Львівський Ставропігон», санскритолога Василя Кобилюха «Гуцульщина в Санскриті» напрацьована на підтвердження здобуття вченого звання професора Кафедри українознавства Університету «Львівський Ставропігон».

На основі досягнень сучасної української санскритології завідувач Відділення «Класичної Санскритології», професор Кафедри Українознавства Інституту Східної Європи Університету «Львівський Ставропігон» Василь Кобилюх в науковій праці «Гуцульщина в Санскриті» робить глибокий, фактологічний аналіз історичних, філологічних та літературних джерел, які за сукупністю їх аналізу аргументовано доводять, що історію Гуцульщини слід досліджувати з епохи Санскриту.

ГУЦУЛЬЩИНА В САНСКРИТІ

Бурхливий розвиток людства ніби застережливо охолоджувався кригою чотирьох льодовиків, даючи також можливість пожити 200 тисяч років у субтропічному кліматі й безтурботному достатку. Але, щоб людина не забула мислити і не злінивіла душою, Всевишній посилає знову величезну кригу, а невдовзі остаточне знищення поверхні землі потопом. Уникали затоплення тільки деякі островки з нашою старожитньою людністю, звідки почалося поновне поширення народу на всі землі нинішньої України й поза нею. Настало життя у важкій боротьбі за існування і ще важчій праці за шматок поживи на щодень.

Перший льодовик ("**Гінц**") від 600 тис. до 550 тис. тому літ був далекий від України. Він займав Північну Європу і закінчувався на рівні південних кордонів нинішньої Естонії. Перше потепління від 550 тис. до 470 тис. Тривало 80 тис. літ. У проміжку того періоду люди настільки свідомо й старанно працювали і творили, що виявились єдиними на земній кулі розумними трударями. 500 тисяч років тому вони створили найпершу світову цивілізацію, котра вже в той час поширювалася на все довкілля. Це засвідчують унікальні багатющі знахідки, що їх викопали українські археологи у 1981 році неподалік села Королеве на Закарпатті. Вчені цілого світу вивчали ці реліквії протягом десяти років, поки відважилися на весь голос заявити: Цим знахідкам 500 тис.літ. Вони свідки нашого найвищого розвитку людства того часу і започаткували найдавнішу цивілізацію, яка нам відома на земній кулі - так заявила наукова англійська преса світу в 1991 рік. На превеликий жаль, відлуння того сенсаційного повідомлення не розбудило в належній мірі патріотів серед учених України і обминуло зацікавлення заклопотаного простолюдня.

Другий льодовик ("**Міндель**") від 470 тис. до 430 тис. літ тому тривав 40 тис. літ. Торкався північних кордонів Волині і на рівні м. Луцька пішов стрімко на північний схід Білорусії і далі в Росію. Друге потепління від 430 тис. до 230 тис. літ, тривало 200 тисяч літ. На всеукраїнській землі панував теплий субтропічний клімат, як от нині в Південній Америці. Субтропічна і тропічна вічна зелень, квіти, плоди, овочі, маса звірини й риби створювали враження РАЮ на землі. Нинішні вчені, зокрема видатний український археолог І.Г.Шовкопляс, власне вважають цей період на наших землях тим Раєм, що наші предки зуміли засвідчити в біблійній мудрості. Це знайшло відображення і в шумерській писаній літературі, яку захопили семітські племена в 2350 році до н. е. як трофейні здобутки, а згодом видали у світ у підробленому вигляді як творіння свого народу (див. УРЕ, т. 2, К. 1960, с. 189-190; УРЕ. Том 16, К. 1964, с. 396; В. Замаровський. Спочатку був шумер. К. 1983, С. 144-207; Л.Вуллі. Початки цивілізації людства, Н-Йорк, 1965; С. Н. Крамер. Історія початку

шумерів, Нью-Йорк-,1983; І. Кузич-Березовський. Оріяна, т. І. Мічиган,-1983; В.Паїк, Корінь безсмертної України та українського народу. Львів, 1995 р. та багато інших). На сьогодні учені виявили в Арабському літописі згадку про райську країну, що лежить на березі моря, куди впадає три найбільших річки. І. Г. Шовкопляс проаналізував цей опис, після чого прийшов до висновку, що це може бути тільки Україна, а три ріки - це Дунай, Дністер і Дніпро, багато вчених з тим погодилися. 230 Тисяч років тому почалися сильні морози, почала тікати звірина і птаство. Довкілля вкривалося що раз товстішою кригою. Наступав Третій льодовик від 230 тис. до 180 тис. літ. Величезна маса населення з наших земель повтікала на Кавказ і Балкани, ховаючись від крижаного холоду. Льодяною кригою товщиною до 3 км. вкрилися дві третини території України. В Галичині крига сягала до Самбора, повертала на схід і південь до Кременчука, потім по Дніпру на лівий берег і виходила за межі України в Росію. На західній межі Третій льодовик ("**Рісс**" або "**Дніпровський**") на рівні Львова повертає на північний захід, знову обминаючи Закарпаття та весь карпатський кряж, завдяки чому уціліла археологічна скарбниця навколо села Королеве.

Третє потепління від 180 тис. до 110 тис. літ почалося з танення величезної криги на землях України, що й спричинило ПОТОП, котрий називається Всесвітній ПОТОП, бо вал води досяг аж до берегів Індії та північної Африки. Вода напливала повільно, тому народний провідник і вождь народу, як зазначається в санскриті про Ноя, звелів будувати кораблі для порятунку. Один із тих кораблів - Ковчег Ноя застряг на вершині гори Арарат, звідки йшло далі відродження княжого роду Яфета - третього сина від Ноя, що народився вже на горі русявим, синьооким і дуже вродливим. Старші сини Сем і Хам - через ревності до Яфета подалися на південь. Рід Хама розпався, бо Хам був дещо недорозвинутий. А рід Сема просяк люттю до Яфета й донині ворогує з його племенем (див. П. Крат "Українська стародавність", Торонто, 1958 рік).

Четвертий льодовик названий "**Вірм**" або "**Валдайський**" від 110 до 12 тис. літ, тривав 98 тис. літ, ледве торкався північних границь України. Четверте потепління почалося 12 тисяч років тому і триває досі. З висоти вже нинішнього дня бачимо Подільську височину, котра місцями не була залита потопом і на її верхів'ї могла врятуватися деяка кількість населення. Доказом цього є скелет людини Ашельської (допотопної) доби у селі Лука Врублівська на глибині 10 метрів, де ніколи на такій глибині розкопи не велися. Берег підмила вода із Дністра, звідки виглянув прадавній череп людини. Людина, відновлена з цього скелета - біла, і майже нічим не відрізняється від людини наступних поколінь та навіть сучасної доби. Отже, виходить, територія України була прапрадавньою колискою білої людини, високої зростом, синьоокою та церебрального типу, тобто з досить розвинутою мозковою частиною голови. Іншим місцем збереження та відродження нашого народу був наш Карпатський і Подільський

кряж, котрий 180 тисяч років тому був значно плоскішим і виглядав скоріше височиною, ніж горами. **Та височина Карпатського і в меншій мірі Подільського кряжу під час Потопу виглядала одним великим суцільним островом**, що приваблював утікачів від повені на тривалий порятунок. Таким чином **Карпатський острів** виявився унікальним географічним утворенням на нашому терені, що посприяв врятувати напевне чималу кількість найдавнішого народу з найдавнішою мовою на вустах (див.І.Кузич-Березовський "Оріяна" т.1). Нині Карпати значно підросли, міжгір'я розмулені, вивітрені заглиблені. Годі уявити їхній стародавній плоскіший вигляд, що зберіг народ, звірину і рослинність під час страхітливого потопу на нашій землі від 180 тисяч років тому, звідки століттями відновлювалося життя на землях України. **Карпатський острів, як природній Господній ковчег, врятував масу народу і всю фауну Європи, зберігаючи на своїх нинішніх верхів'ях та полонинах унікальну, а може й неповторну фауну, яка тут буяла в найдавніші допотопні часи.**

Відродження життя на **Карпатському острові** відбувалося бурхливо. Проте води після Потопу стікали повільно. Народ ще тривалий час проживав на підвищених місцях. Можливо, саме з тих часів походять такі слова, як **дарога= дарога - той, що дає вхід на вершину; той що веде догори.** У санскриті, *varutar* (надалі буде скорочено "у сс.", матиметься на увазі книгу Кочергиної В.О. "Санскритско-русский словарь", М."Русский язык".1987, що й надалі буде скорочено Коч.-С.566), чит. *варутар - захисник охоронного простору, дослівно захисник, той, що дає відпір чи опір.* Сучасне і предвічне було слово **1.ВОРОТАР.** /На жаль, нинішні денаціоналізатори замінюють англійським словом *толкінер*/. Тобто, це ті слова, що могли бути свідками підйому людей на верхів'я Карпатського острова, котрий згодом називався "Руським островом", з котрого розселявся весь люд на Русі - пише Арабський літопис (повідомляє О.П. Знойко в 1989 р.). Видно, "Руський острів" якийсь час був державою, бо нинішня назва с.Уторопи, яке насправді є на північній частині цього колишнього **Карпатського чи Руського острова**, у сс. (сотні тисяч літ тому!) 2. УТОРОПИ звучить майже однаково *uthara-patha*, (читається: "утарапата") означає "інша північна дорога (путь)" і того ж самого значення Північна частина (обл., ділянка) країни. З першої половини слова-назви походить: **вторинний, рос. второй, прізви. Гуторов, білор. гутариць, гутарка: укр.: гуторити, вторити, тор, уторувати, уторований.** Від усієї назви походить дієслово **уторопати, розторопний, розторопність.** Від другої частини слова **Патті – путь, дорога, шлях, стежка, тобто, те саме, що й у сс.**

Нині впізнаємо те бурхливе відродження нового життя після Потопу тільки в археологічних розкопах та з пояснень географів-дослідників, а також філологів –дослідників праукраїнської мови САНСКРИТУ через призму сучасної української мови та її діалектів. А для підтвердження нашої думки про

допотопне і післяпотопне життя Карпатського острова потрібно розпочинати археологічні розвідувальні розкопи на найвищих полонинах українських Карпат, звідки ще незмулило найдавнішого пласту ґрунтів разом із неоціненними залишками слідів найдавнішої цивілізації на вершинах полонин українських Карпат з унікальною рослинністю ще допотопного періоду, котра ще й донині зростає в наших горах, на місці колишньої

3. АТЛАНТИДИ. Таких унікальних рослин учені **нараховують нині 471.** А це дуже вагома підстава для ретроспективної розбудови конкретного і справедливого бачення нашої легендарної і давно шуканої, але фактично існуючої в минулому географічно окресленої і мовно підтвердженої історичної **АТЛАНТИДИ** під час Потопу і назви **ГПЕРБОРЕЇ** після Потопу. Всі ці факти разом із умінням перевтілення уявно, але науково обґрунтовано, відчувати нашу рідну давнину, змальовують нам обриси АТЛАНТИДИ в нинішніх карпатських горах. **Слово АТЛАНТИДА означає у санскриті: „ТРИВАЛЕ ТЕРПІННЯ БІЛИХ”, а ГПЕРБОРЕЯ означає „Поява підвищення землі”.** Тобто, поява високих гір.

4. НАДІЯ. У сс. /санскриті/ наше ім'я **Надія** звучить так само: „*nadi-ja*” але у значенні: **1. Народжений біля ріки; 2. Той що проживає на березі ріки.** *Це слово само пояснює причину розселення народу біля річки, або неподалік від річки, бо це був єдиний шанс на виживання. Чистої води було вдосталь, маса риби та водоплавної птиці, комиш і тростина будівельний матеріал для своїх примітивних первісних будиночків круглої форми яйця, що дивиться вершиною догори.*

Тому найбагатші археологічні знахідки найчастіше виявляємо понад рікою, або недалеко від ріки чи малої річки. Ще в 1959 р. проф. О. П. ЧЕРНИШ - знаменитий український археолог і вчений історик-повідомив про велику археологічну знахідку в селі Молодове Чернівецької області: серед колишнього житлового будинку кулястої форми виявлено на глибині 11 метрів багато всілякого крем'яного та кістяного знаряддя, в тому числі скам'янілу сопілку на одну гаму. Нині таку сопілку називаємо "гуцульською". Всім отим знахідкам учені світу дають 150 тисяч років. Як доводить проф. О. П. ЧЕРНИШ, це найдавніший музичний інструмент не тільки в Україні, але й у цілому світі.

В іншому місті того ж села Молодового археологи під керівництвом того ж проф. О. П. ЧЕРНИША на різних глибинах виявляють величезну кількість побутового знаряддя і предметів мистецтва - різьблені статуетки із кісток мамонта і з мергелю, зображення людини із тризубом на потиличній ділянці голови на кістяному „жезлі”, гравірований гарпун, плитку яшми зі слідами розпису, кремнійові різці та всілякі гравіровані вироби із рогів північного оленя, між якими виявлено сокироподібне знаряддя з геометричним гравірованим орнаментом. Це знаряддя виявилось праобразом нинішнього гуцульського топірця - універсального знаряддя для здобування їжі,

будівельного матеріалу, захисту від напасника та в якості опори в годину знемоги.

Крім того, виявлені музичні інструменти за типом сопілки із рогу північного оленя (див.Н.А.Береговая.Палеолитические местонахождения СССР 1953-1970 pp.Л.1984,-С. 23 - 25) та найперше у світі і найдавніше місце посипання покійних вохрою /червоною глиною/ на знак релігійного обряду пошани й великої скорботи за померлим. Та червона вохра навіть донині виглядає, ніби криваві сльози людського жалю за покійним, що так яскраво зберегла СВЯТА земля нашої Праукраїни. Шкода, в книзі не подане число тих музичних інструментів. Тими знахідками зацікавилися зарубіжні вчені й визначили їхню давність: **від 44 тисячі до 44600 років**. Такої ж давності там же виявили великий круглий кульовидної форми будинок 9 x 7 метрів, що дуже добре зберіг свою овальну форму. Цією особливістю зайнялися зарубіжні вчені, зокрема професор Нью-Йоркського університету із міста Бофало **Лайл БОРСТ**. Після детального і досконалого вивчення цієї археологічної знахідки **Л. БОРСТ** прийшов до висновку, що мешканці с.Молодового вже 44 тисячі років тому в будівництві свого житла вже вміли використовувати закони геометрії, в даному разі той закон, що ми нині називаємо "теоремою Піфагора", а також знали чимало фізичних законів ЗЕМНОГО ДОВКІЛЛЯ та вже тоді бралися до поверхневого обробітку землі; вміли вже виправляти шкіру для одягу та взуття. Постоли чи будь-яку форму взуття робили із коряги комбіновано зі шкірою.Корягу чи кору із дерева знімали навесні після танення снігів, коли починається перше буяння соку. Такими деревами були найперше верба, липа, осика, берест, через те ми давно вже ніде не бачимо вербових, чисто липових та берестяних лісів. Із берези спочатку не знімали кори. У первісні часи палеоліту і неоліту березу вважали священним деревом-тотемом. Тому маємо чимало топонімів та гідронімів, прізвищ та імен від лексеми "БЕРЕЗА." В гуцулів ще 30 років тому зустрічалося ім'я БЕРЕЗА. Ім'я КАЛИНА, КАЛЕНИК і нині не є рідкістю. Наші предки дуже вміло використовували для різних потреб усі зовнішні та внутрішні органи впольованих звірів.

Наприклад: сечовий міхур та інші прозорі плівки вміли обробляти і розтягувати на невеличкі вікна круглої форми у свему будиночку. Таке вікно у сс. називається *vighna, m.* (Коч.-С.584, чит. "вігна"), що означає "**СВІТЛА ПЕРЕПОНА**" і "**ПЕРЕПОНА**" взагалі.З тої назви бачимо, що 5. **ВІКНО** – нинішня лексема в українській мові була створена мабуть за часів ПОТОПУ, або й ще раніше, коли народ потребував в укритті хоч найменшого контакту з довкіллям через оте маленьке віконечко – СВІТЛУ ПЕРЕПОНУ. Протягом тисячоліть придихове /Гг/, тобто /gh/, почало набувати дещо полегшеної артикуляції (звукоутворення) порівняно із первісною задньоязиковою на середньоязикову фонему /Ж/. Так народилася лексема ВІЖНА, а від неї

6.ВИЖНИЦЯ, ВИЖЕНКА, ВИЖОМЛЯ, ВИЖНЯНИ – нинішні топоніми. Крім того, багато інших побутових слів, як-от: **жур, жар, жир жорна, жерти, жуть, Жора**(страшний) і багато інших. У створенні топоніму ВИЖНИЦЯ в другій половині назви бере участь праукраїнське слово НИЦЯ. У сс.(Коч.-С.351) *nica* –1.низький, 2.глибокий, 3. підкорений, 4.обмежений, невеличкий, 5.звичайний,простакуватий. Пох. в сучасній українській мові з тих далеких часів залишилося **НИЦІЙ, НИЦІСТЬ, НИЦЬ, НИЦЬМА**. Прізви. Ницюк, Ниця і топонім **НИЦАХА** Тростянецького району на Сумщині, м. **НИЦЦА** на півдні Франції. Давній корінь НИЦЯ бере участь у створенні величезної кількості лексем у сучасній українській мові, на зразок: **суниця, синиця, саниця, темниця, таємниця, дурниця, марниця, чорниця, спідниця, стільниця, шахівниця, залізниця, магільниця, брусниця і багато-багато** інших, що зайвий раз підтверджує про неймовірну давнину цієї кореневої основи з багатющим словотвором, як у материнській мові Праукраїни, так і в похідних словесянк

Отже поєднання двох найдавніших кореневих слів *vighna + nica*= після відповідного, т.зв.“внутрішнього спрощення” у сс. стає *vighnica*=**ВИЖНИЦА**, сучасне **ВИЖНИЦЯ**, що означає “**НИЖНЯ ПЕРЕПОНА**”. Для Черемоша це місце й донині є значною перепоною в час розливу вод. Тут ще раз бачимо наскільки справедлива семантика наших слів притаїлася у **САНСКРИТІ**, що й доводить нам про Його праукраїнське походження.

Той, що ріже звірячу тушу і розтинає на куски свіжого м'яса називається *kravis, n.*(Коч.-С.176, чит.“**кравіс**”), що означає: 1. кусень свіжого м'яса, 2.кусень і зіпсутого м'яса.Можна бути зовсім певним, що нинішнє українське слово **КРАВЕЦЬ** таке ж давнє, як і назва нинішнього імені **НАДІЯ**, тобто під час **ПОТОПУ** 180 тисяч років тому і наступного розселення врятованого народу білої раси після Потопу із Карпатського острова. А може й давніше, тільки ще не виявлено хоч би опосередкованих свідчень. Похідні слова від *kravis*: **кравець, кравчиня, краяти, викрайки, викраювати, перекраювати, крій, перекрій** тощо.

У ті далекі важкі первісні часи голова родини, йдучи на полювання звіра, брав на рамено зі собою важкий кам'яний топір, що звався **КУЛІША** у сс. *kulica m.*(Коч.-С.168, чит.“куліша“). Нині нам неважко здогадатися про смак **нинішнього куліша**, котрий залежав колись не тільки від сили мисливця, але й від майстерно налаштованого топора.

На полювання в первісні часи брали з собою гострі ножі із кісток різних звірів, старанно вигострених на камені.Такими ножами навіть голилися.А піками успішно проколювали звірячу шкіру та утробу, тобто смертельно ранили свою жертву. Така “піка” у сс. називається *sphigi*(ж.р., первісно чит.:“**спігі**”, за Трипільських часів–“**шпігі**”, див. Коч.- 758) у значенні "кістка стегна, загострена кістка стегна чи будь-яка загострена кістка". Чи можуть собі

нинішні філологи підрахувати кількість слів, що походять від прадавнього слова з Ашельської, а може й Шеленської доби розвитку цивілізації на нашій Землі? А це є: **шпiг** – **мозок трубчастих** чи будь-яких **кісток**, шпигун, шпигати, шпигувати, нашпiгований, шпиль, шпилька, шпиляти, шпiц, шпiчастий; прiзвища: Шпуляр, Шпиляк, Шпуляк, Шпола та iн. Знаючи первiсне значення лексеми “шпiгi”, можна легко здогадатися про етимологiю похiдних слiв не лише в рiднiй мовi.

Маємо чимало слiв, що засвiдчують гарячий субтропiчний клiмат у наших широтах, який тривав 200 тисяч рокiв (вiд 430 тис.лiт до н.е. до 230 тисяч лiт до н.е.).

Це **КОСiВ** у сс. *kas, m*, що означає 1." дуже гаряче осоння", 2.**Сонце**. А дiєслово *kas, kasati, aor. akasit* озн. “1.сяяти, сiяти; 2.iти, рухатися, сiяючи“.(див.Коч.-С.156,чит.”кас”, пiзніше на територiї материкової мови народ почав вимовляти – **КОС**. Вiд кореневої частини цього слова є чимало похiдних у рiзних мовах.В укр.м.: косий,кошляч,кошлятий,прiзв. КОС, КОСАЧ, Косиндяк, Космина, Косенко, Косик, Косовець, Космик, Космовський, Косовський, Коспира, Косань, Косевич, Косович, Косiвчук i т. п.

З подiбним звучанням є у сс. *kači m*.(Коч.-С.161, чит.“КАС/шI”), що озн. **СОНЦЕ**.З тої причини в Галичинi чуємо донинi iм’я **Касi**, нiби друге iм’я до Катерини. Є й ласкаві форми Касуня, Касуничка, Касунця. Насправдi, з огляду САНСКРИТУ, це самостiйне iм’я з окремим етимологiчним значенням. У лемкiв – Кася, Касуня. Похiднi з цього кореня можуть бути такi ряси, як i вiд “КОСiВ”.

СНЯТИН (у сс. *usnata f*.(Коч.-С.132,чит.“уснята” з наголосом на другому складi), означає: ЖАРА, СПЕКА. Нинi географiчне положення м. СНЯТИНА не є в спекотнiй зонi. Етимологiчне значення цього топонiму веде нас у глибоку далечiнь субтропiчного клiмату в нашiй географiчнiй широтi земної кулi, Пох.: снiтий, заснiчений, прiзв.Снiтко, Снiтковський, Снiтинський; село Снiтинка(пiд Києвом), с.Снiтин i Снiтине на Полтавщинi, с. Снiтище на Житомирщинi, с.Снiтiвка на Хмельниччинi i с.Снiткiв Винницька область. Все це доводить про глибинне походження топонiму СНЯТИН. Але ми тої таємниці нiколи б не знали без допомоги САНСКРИТУ.

Топонiм **СОЧИ** у сс. *čoci f*.(Коч.-С.654, чит. С/шочi) =1.спека, пекло, жара; 2. полум’я. Пох.: сеча (“дуже гаряча вода”), сечекислий, сечовий, шосе.

Всi цi слова донiс до нашої свiдомостi один i той же народ-автохтон, що зберiг нам вiчний ТРИЗУБ - символ нашого БОГА, дав назву Київ, Русь, Дунай, Днiстер, Буг, Днiпро, Дон, Уж, Сян, Прут, Iрпiнь, Десна, Черкаси, Фастiв i створив велику наукову основу до **Божественної назви УКРАЇНА**.

Бiльше 100 рокiв тому О.О, ПОТЕБНЯ, вивчаючи народнi колядки та щедрiвки, прийшов до висновку, що початки нашої мови можуть сягати 40 тис. рокiв. Настiльки генiально треба було проiнятися рiдним словом, зрозумiти його глибину i складнiсть утворення, вiдчути його життєдайну ауру на вiддалi

десятків тисячоліть і без даних археології міг тільки єдинокровний щирий патріот з тверезим, прихильним та об'єктивним розумом творця, з палкою задушевністю пристрасного аналітика. Нині, після злегалізованих та уцілілих археологічних знахідок доказом прадавньої сутності наших предків на нашій землі, припущення О. О. ПОТЕБНІ набуває раціональної дійсності. Це доводять не лише матеріальні доводи археологів у поєднанні з праукраїнськими словами у санскриті, але й у мистецтві, топонімах, гідронімах, в аналізі давніх українських прізвищ та наукових дослідженнях зарубіжних учених.

Марія Гімбутас написала велику книгу «Передісторія Східної Європи» (у 2-х частинах, видано її в Кембриджі, 1956 року). У ч. 1 на стор.11 М. Гімбутас пише про зворотне повернення нашого народу після потопу та значно пізніше на землі своїх прапредків на землі Східної та Північної України із Карпатського острова та його південних придунайських просторів. Найбільшим таким переселенням великого, вродливого, русявого, синьоокого міцного народу М. Гімбутас подає дату - 48 тис. років тому. Деякі автори називають це «приходом кроманьйонців» (І. Кузич-Березовський та багато сучасних істориків). А.П. Крат (у книзі «Українська стародавність», Торонто. 1958р.) доводить, що це був прихід яфетових племен - таурів та полян на одвічну батьківщину свого прадіда – вірного і мудрого Ноя.

Розселення йшло, звичайно, значно раніше з Карпатського чи Руського острова на всі північні та східні землі сучасної України того корінного народу, який донині населяє терени колишнього Карпатського острова - галичани, гуцули, бойки та лемки. Нині це виявляється в мові, мистецтві та загальних антропологічних даних і спільної ментальності.

Доказом тої спільності є мізинські археологічні знахідки, котрі відкопав знаменитий український археолог І.Г. Підоплічко разом із І.Г. Шовкоплясом. Колишні 50 - 60 роки ХХ ст. наповнювалися багатючими та змістовними статтями цих авторів про розкопи в с. Мізин Чернігівської області. Виявлено: 1. Багато побутових знарядь, переважно із кісток мамонта і часто з різьбленим геометричним орнаментом, який донині вишивають українки; 2. Шість музичних інструментів із кісток мамонта, з них два струнних - як прообраз нашої національної святині - бандури. Крім того, на інших малих кістках помітно вирізьблений знак Ш, що очевидно, є прообразом нинішнього Тризуба. Досі цей знак друкувала тільки Москва і то в переверненому вигляді; 3. Дві наручки (браслети) з чітким унікальним геометричним візерунком, який нині також побутує майже на всій території України, але з переважним зосередженням варіантів цього візерунку в зоні Прикарпаття, Карпат і Закарпаття. На одному з тих браслетів по боках вирізьблений перший календар нашого народу за астрономічним циклом Місяця. Всі ці знахідки у с. Мізині вчені датують 20 тисячами років. А це означає передзасновок до знаменитого

піднесення культури наших предків у період раннього Трипілля IX-VII тисячоліття до н. е. Місячний календар праукраїнців, за яким деякі народи Східної Азії живуть і донині, доведено лишень до 5508 року до н. е. До того часу, коли наші вчені зуміли вичислити орбіту Землі й Місяця (Л. Вуллі, І. Кузич-Березовський) з точністю до 0,04 сек., бо мали вже налаштовані астрономічні станції на небеса і зуміли назвати знаки Зодіака тими ж назвами, що й до тепер користується цілий світ (М. С. Сулопаров, О. П. Знойко, 1986-89 рр.). Тому назріла усвідомлена потреба в точнішому і досконалішому календарі, який називаємо «Трипільським», а радше би назвати «Праукраїнським», бо ж наші предки створили його й поширили по всьому світі. У кожен закуток земної кулі завезли свої знання, бо мали коня запряженого в колісницю і вміли вести корабель навіть на інший континент. **На возі, запряжених волами, наші предки вже 25 тисяч років тому їздили по всій Європі** (І. Кузич-Березовський. ОРІЯНА.-Мішіган, 1983. – С.38). А нас донині переконують, що трипільці не знали колеса...

Народ множився і діяв під благотворним променем з небес, ласка Всевишнього рятувала наш народ щоденно, посилаючи йому для розведення хлібне зерно і корисні рослини, життєдайні тварини для приручення, ясний геніяльний розум у господарстві, в науці і творчості.

Адже у тому ж 5508 р. до н. е. вже виховав наш народ енциклопедично освіченого Агастія - історика, філософа, теолога, оратора, поета і прозаїка, організатора і провідника наших предків. Це він написав найбільшу поему античності «**Рікта-Веда**», вона ж і «**Рігведа**» («Мудрість нащадкам» чи «Наука нащадкам»), яку довершував уже в Індії, куди він поїхав повчати наших переселенців з материкової України.

Мудрі провідники нашої Стародавньої України завели таке правило, щоб не було перенаселення в домашніх оселях, через кожних три роки, кожного третього мешканця нашої оселі на чолі з наймудрішим провідником релігії та освіти відправляти на поселення на нові, ще не освоєні землі Індії, Межиріччя, Північної Африки, Малої та Середньої Азії, Далекий Схід і Європу.

Агастій поїхав до Індії повчати й зорганізувати вищу школу навчання, щоб передати досягнення материкових українців у науці, господарстві і мистецтві, що зберігало б нашу праукраїнську культуру під небом Індії навічно. Таким чином він заклав основи реєстрації кожної одиниці нашої сьогоденної мови для створення найпершого досконалого словника, що згодом одержував назву «**Санскрит**» («культурна впорядкована мова»). У цьому словнику зафіксовані найменші корінні слова нашої стародавньої мови, котрі характеризують кожне явище в нашій праісторії, засвідчують або сприяють поясненню всіх еволюційних явищ у нинішній нашій українській мові, а відтак і в мовах Європи та Азії, аж до японської мови.

В «Старинній історії Галичини», Т. І., Львів - 1894, Омелян Партицький доводить історію України до Третього тисячоліття до н. е. Жаль, що М. Грушевський не підтримав його. І подвійно шкода, що обидва вони писали нашу історію без ознайомлення з санскритом і зрозуміння його як нашої прамови, тому й тлумачення багатьох слів у назвах часто помилкове, а явища й події неточні.

Без Санскриту немає справжньої праісторії України та її назви. Подаємо найважливіші слова з гуцульської лексики, щоб інші в метушливих пошуках уточнення значимости назви навіяними покручами не спотворювали правди.

1. ГУЦУЛІЯ, у. сс. *gucu* (бути веселим, шумним, жартівливим, гамірливим); друга половина цієї назви у сс. *li, liyate* (тривати, держатися, леститися, торкатися, ллятися (Коч.-С.555). Разом буде: *gucu+liyate*=" **плин веселого шуму, місце, де леститься чи торкається до нас веселий шум та гамір**". Складне слово гуцу+ліяте поступово спрощувалося і залишилося наближеним до сучасного ГУЦУЛІЯ з наступним переходом /г/ у /г/, і тому маємо ГУЦУЛІЯ. Відповідно до цього того ж значення є в похідній назві -гуцули. Пох. в Японії є озеро Гуцу посеред гір, звідки впадають кілька шумних річок із співучими водоспадами. У Польщі найвеселіший і найдотепніший персонаж у дитячій літературі називається Гуцьо. В Україні є село ГУЧИН Ріпецького району Чернігівщини, прізвища на Лемківщині – Гуц, Гучва, Гуча. Буковинські прізвища: Гуцак, Гуцал, Гуцало, Гуцалюк, Гуцан, Гуцан, Гуценко, Гуцик, Гуцкан, Гуцко, ГУЦУ.ГУЦУЛАШ, Гуцулай, Гуцяй, Гоцко, Гоцань, а від нього після переходу фонемі Г в К появилися такі прізвища: Коцко, Коцан, Кацань; вигуки: гоц-гоц, дієслова –гоцкати, гуцкати(їдучи на коні) тощо.

2.ГУЦУЛИ, мн. у сс. ГУЦУ+ЛА, мн.= веселі шумні люди, ВЕСЕЛІА КРАСА. Друга половина-дієслово *la lati* = озн.**брати, створювати красу, прикрашати**(див.Коч.-С.553). Пох.ЛАТАТИ, ПОЛАТАЙКО, латка, латач.

3.КАРПАТИ, мн. У сс. дієслово *kar (karoti/kurute)*= **1.робити, виконувати; 2.виготовляти, приготувати; 3.давати, видіяти, наділяти; 4.доставати, здобувати; 5.здійснювати; 6.обробляти, виробляти; 7.застосовувати, використовувати.** Друга основа: *pati m.* = 1.господар, пан, повелитель, володар; 2.чоловік, муж. (Пох.У карпатян донині чуємо: "Ой ПАТКУ мій любий" в розумінні ТАТУ, ПОВЕЛИТЕЛЮ, ВЧИТЕЛЮ).Разом *kar-pati m.*=КАРПАТИ= ті, що **працюють, обробляють, виготовляють, керують, створюють та повчають інших**; Пох. ім'я КАРІНА. Від ПАТІ /дієсл./ повчати, піклуватися: ім'я в ром. мовах ПАЧИТА.тар, Титан, Тито, Титаренко і т.д.

4.ВИЖНИЦЯ. ж. у. сс. ВІЖНА+НІЦА=ВІЖНИЦА = Вижниця нижня перепона, завада, перешкода.

5.КОСМАЧ, ч. у сс. КОС+МАЧ, ч. - домівка сонячного сяйва; келія сонця.

6.ГОШАНИ, мн. у сс. го+шані= той шанований, хто придбав корову: (того можна було вже назвати ГО+СПОДАР)

7.ШАЯНИ, мн. у сс. ПЯЯНА, ч.-місце народження, місце появи, поселення.

8.ШЕШОРИ, мн. у сс. ШЕШАРАС, ч.- застережливий крик потомків: спів (шум, гамір) наступних поколінь.

9.СУЧАВА, ж. у сс. СУ+ЧАВА=СУЧАВА - володіння красою щастя; володар красою щастя.

10 .МАНЯВА, ж. у сс. МАНЯВА, ч. - юнак, підліток, хлопчик. Володар юних.

11.ПРОКУРАВА, ж. у сс. КУРУ, ч. і КУРАС, ч. - бог достатку той, що все приносить для дому; КУРАВА, ж.- володар достатку.

ПРА + КУРАВА = ПРАКУРАВА = Прокурава - ч. - той шанований переможець, котрий володіє і наділяє достатком відповідно до заслуги, Пох.....: прізвище Курас, Курило, лем. кура / курка/, прокурор, ім'я Кирило і всі похідні назви і топоніми - Курман /й/, Курдибан, Куровичі і т.-д./

12.ЧЕРЕМОШ, ч. у сс. ЧАРА+МУШ (муж) = ЧАРАМУШ, ч.- могутній багатир (силач) у подорожі (у мандрах); рух. подорож могутнього багатиря - мужа.

13.НОЙ. ч. у сс. НАЯ, ч. - вождь, мудрець, проповідник, пророк, радник.

14.СЕМ, ч. у сс. СЕМА. ч. - насіння, сім я.

15.ХАМ, ч. у сс. ХАМА. Хам, ч. - недорослий, незрілий, нерозумний, недоумкуватий.

16.ЯФЕТ. ч. у сс. Я+ПАТІ, ч.=ЯПАТІ - досл.: народження пана, повелителя, господаря, мужа. (Інше значення: народжений на горі; красень). Проте етимологічно відповідає перше значення.

Фонема «Ф» в цьому слові -від грецької та східної трансформації звуків.

17.КИПТАР. ч. у сс. СКИП+ТАРА=СКИПТАРА=СКИПТАР=киптар-досл.: блискучий вир краси (!).

18.СКРИПКА, ж. у сс. СКРПА,= ж. - жалісливість, співчуття; СКРПА+КА= що й дало «СКРИПКА» - та, що викликає співчуття, жалісливість. Це слово наводить нас на думку, що скрипка створена вперше таки нашими прадавніми музикантами. Бо навіть слово «МУЗИКА» також праукраїнське слово.

19.КРИСАНЯ, ж. у сс. КРСАНЯ, ж - перлина у золоті.

20.Містечко УТОРОПИ. мн. у сс. УТТАРА+ПАТГА, ч./ чит.: утарпата - шлях на північ; північна частина країни.

21.СІЛЬ, ж. у сс.СІЛЯ,ч.- їстівний камінь, благодатний камінь.

Такі назви, як КОСІВ, КОСМАЧ, СНЯТИН, СОЧІ засвідчують нам той період великого тепла, що було в час «РАЮ». А назви ПЯЯНИ, ШЕШОРИ мають надзвичайно пізнавальне значення для кращого осмислення й остаточного переконання, що наша українська земля таки справді була колискою культури людства (В. Рен- Бойкович) та розумовою інстанцією

планети.

Із усього перегляду зразків астральних знаків і малюнків за часів Трипільської культури та Мізинської культури бачимо чимало з них нині в живому гуцульському мистецтві писанок і різьбі на дереві, ткацьких виробів і вишивці. А це доводить їхнє первинне походження власне з тих сторін, напевне, з часів Руського острова.

З того острова, який з давніх давен приваблював людей до себе, утримував їх навколо себе не тільки красою докільля і плодючою землею. Первинний чинник, що згуртував поселення в Галичині та в Карпатії і Закарпатті, то є чинник солі - легкодоступної і так потрібної для життя й розвитку та творчості народу мільйон років тому.

Вивчаючи історію нашого народження, буття і творчості Марія Гімбутас, крім вищезгаданої книги, після вивчення всіх археологічних матеріалів, виявлених на терені України з найдавніших часів і Трипілля, в 1991 р. повідомила всю англійську пресу таким гучним висновком: «Найдавніша культура світу формувалася на території Західної України, Середнього Дунаю, Південної Адріатики і на терені між східною і середньою частинами Балканського півострова. Історики назвали її Вічна. Розквіт цієї цивілізації припадає на п'яте тисячоліття до н. е., тобто вона майже дві тис., років випереджає початок шумерської, яка першоджерельно і територіально також має українське походження». Так думає нині вчений світ докола нас. І ми знаємо, що сотні тисячоліть, а радше сказати--останній мільйон років розвитку народу на нашій землі - це був розвиток нашого народу, наших корінних предків, які ревно намагалися досягнути сьомого неба для своїх нащадків, збагатити їхнє буття, вказати на легшу, рівнішу дорогу своїм дітям.

Донині в космацьких присілках можна почути приповідку «Де сопілка грає, там гуцул співає». А наша сопілка грає вже 150 тисяч років! То якою ж мовою наш гуцул співав? Хто ж йому коломийки складав 150 тисяч років тому? Отже сопілка - не скаменілий предмет. Це метрика мови! У санскриті гуцули означає: «Шумні веселі люди». А як можна веселити людей без мови? Напевне так як і творити музику без мови неможливо...

То ж скільки нашій мові років? Ні, не мовознавці «збільшовиченої ери» дадуть відповідь нам на це питання. Вони тремтять, торкаючись скам'янілої сопілки і санскриту. Нам дадуть відповідь Карпатські гори, той Руський острів, що 180 тисяч років значно підріс, піднявся до Бога і щоденно веде з Ним розмову могутнім і первотним голосом Небес.

Список використаних джерел та літератури:

1. Віктор Ідзьо. Ранньослов'янське суспільство і ранньослов'янська державність. Зародження і становлення християнства на території України. Видання II доповне і перероблене. - Львів "Сполом", 2004. - 288с.
2. Віктор Ідзьо. Релігійна культура Європи і зародження, становлення та розвиток християнства в Україні". - Львів "Ліга - Прес", 2007. - 317 с.
3. Віктор Ідзьо. *Vasternae* - Бастарнія згідно свідчень античних, римських джерел та карти Клавдія Птолемея (III ст. до н. е. - III ст. н. е.). - Івано-Франківськ "Сімик", 2010. - 132с.
4. Віктор Ідзьо. Українська мова. Давня українська література - призабута та малодосліджена спадщина українського народу. - Івано-Франківськ "Сімик", 2011р. - 100с.
5. Віктор Ідзьо. *Carpiani*-Карпи-Хорвати - V століття до нашої ери - X століття нашої ери. - Івано-Франківськ "Сімик", 2012р. - 192с
- Віктор Ідзьо. Етногенез Галичини. - Івано-Франківськ "Сімик", 2013р. - 472с.
6. Віктор Ідзьо. Будівничі Галицької держави. - Івано-Франківськ "Сімик", 2013р. - 204с.
7. Віктор Ідзьо. Господарсько-економічне та культурно-релігійне становлення Галичини в III-XIII століттях. - Івано-Франківськ "Сімик", 2013р. - 404с.
7. Віктор Ідзьо. Зародження та становлення християнства на території Подністров'я та Посяння в III-XIII століттях". - Івано-Франківськ "Сімик", 2014р. - 268с
8. Віктор Ідзьо. «Карпи-Бастарни - V століття до нашої ери - X століття нашої ери». Наукове видання. - Івано-Франківськ «Сімик», 2015р. - 342с.
9. Віктор Ідзьо. Українська держава в IX-XIV століттях. - Івано-Франківськ «Сімик», 2015р. - 754с
10. Василь Кобилюх. "167 синонімічних назв Землі у Санскриті". - Тернопіль "Мандрівець", 2009р.
11. Василь Кобилюх «Музика Праукраїни та її відлуння у Санскриті». - Тернопіль "Мандрівець", 2015р.
12. Василь Хитрук. Золота Булава. - Київ, 2014р.

Наукове видання

Василь Кобилюх

Гуцульщина в Санскриті

Подано до друку 2.09.15 р. Підписано до друку 22.09.15 р.

Формат видання 60/ 84 1/16. Папір офсетний.

Умовн.друк.арк.10,25

Зам.56. Тираж 300 екз.

Львів,

Видавництво

Університету «Львівський Ставропігон»,

2015 р.